

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Homicidium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

speciali, quamvis detur facultas absoluendi à casibus bullæ cœnæ. cap. 27. num. 272. §. 15.

Potest tamen Episcopus post Trident. absoluere, si hæresis sit occulta. Sed hæc facultas ablata est per bullam Cœnæ. Ibidem. Quod in Nouo restringitur scilicet esse ablatam solum, quando hæreticus habet complices. num. 260. dict. 7.

In casu hæresis filius non solum potest, sed etiam tenetur accusare patrem. ca. 14. n. 13. cap. 25. num. 50.

Hæreticus statim denunciandus est. cap. 18. num. 58. & cap. 24. num. 14. vide tit. denunciatio.

HOMICIDIUM.

A **V**ERBA mala, signa, vel gestus, antecedentia percussione, vel homicidium, non sunt necessariò confitenda, dummodò confiteatur homicidium. cap. 6. num. 7.

Peccat mort. qui se exponit periculo mortis, respuens medicinam, & soli prouidentia Dei se committens. cap. 11. nu. 41.

B Homicidium aliquando est licitum. Primum auctoritate iudicis. II. In bello iusto. III. Ob defensionem propriae vitæ, vel propriarum rerum, vel honoris: Moderatè tamen. cap. 15. num. 2. 3.

Peccat

Peccat minister iustitiæ occidens odio,
vel vindicta priuata. num. 2.

Occidens iudicis auctoritate, vel in bello **C**
iusto, potest habere animum occidendi pro-
pter bonum Reip. Idem de occidente ob
defensionem suarum rerum, vel vitæ proximi
vel suæ propriæ. num. 2. Quod si se & sua
aliter defendere possit, peccat mortaliter
occidendo. cap. 15. num. 5. excipitur tamen
ille, qui si velit defendere propriam vi-
tam, aliter quàm occidendo inuasorem,
nempe fugiendo, patietur magnum detri-
mentum sui honoris. ibid.

Non licet occidere aliquem antequam
aggrediatur. Bene tamen dicitur aggressor,
qui decreuit occidere nulla mora interpo-
sita eum, qui non habet aliud remedium
quàm præuenire alterum, vt patet in vxore
quæ scit se occidendam à marito, pugione
supposito ceruicali. num. 3.

At verò insidiator, qui tandem certò cre- **D**
ditur occisurus, non dicitur aggressor, quia
interponitur magna mora diei, vel mensis.
additum in No. num. 3. potest quis occidere
aggressorem ad vitandum vulnus, alapam,
vel aliud tale: non tamen vulneratus, vel
pereussus, nisi quando affectus iniuria vul-
neris, magnam honoris iacturam faceret, si
fugientem non persequeretur. cap. 15. n. 34.
Peccat

E Peccat mortaliter, qui occidit propriam uxorem in adulterio deprehensam. num.4. Nou. num.4. Idem de eo qui ob defendendam castitatem suam, occidit inuasorem, cum aliter possit se defendere. num.5.

Peccat etiam mort. qui præter intentionem occidit aliquem propter inaduertentiam culpabilem: sicut qui deiiciens tegulas de tecto, non præmonendo transeuntes, occidit aliquem: aut sicut, qui castigaturus aliquem puerum non abstulit gladium à cingulo, quo erat illum puniturus, quo tandem postea occidit illum. Atque ut huiusmodi homicidium casuale sit peccatum mortale, parum refert, an huiusmodi opus ex quo sequutum est homicidium, sit licitum vel illicitum. Nam in utroque casu peccatum erit mortale, si præcessit culpa in non adhibendo debitam diligentiam ad vitandum periculum mortis, & in neutro si ea fuit adhibita. Quibus plurimum referat, quantum ad irregularitatem. c. 15. nu. 6. vide tit. Irregularitas. 6.

Qui aggreditur aliquid illicitum, quod est causa occidendi alterum, ut se defendat, peccat mortaliter peccatum homicidij. Vnde peccat mort. qui ingrediens ad alienam uxorem interficit, ut se defendat, maritum, volentem eum occidere. Et incurrit irregularitatem. num. 7.

Peccat

HOMICIDIUM. 365

Peccat mortaliter damnatus ad mortem, occidendo ministros iustitiæ, vt se eripiat. num. 8.

Item qui ne timidus iudicetur, vult deliberatè se exponere periculo amittendi vitæ, vel aliquod mèbrum. n. 8. Secus est in eo qui magna cautela violat legem statuètem peccatam amissionis vitæ, vel membri. c. 23. n. 57.

Peccat mort. qui vtitur aliquo ioco cum probabili periculo vitæ, nisi ob velocitatem, & dexteritatem cesset huiusmodi periculum. cap. 15. num. 8.

Sumere venenum ad experiendam theatriam, dānandum est vt mortale, antequam fiat, non tamen post factum. num. 8.

Peccat mort. qui aliquod exercet torneamentum, ex quo cædes, seu vulnera sequuntur. num. 9. vide tit. Hastiludium.

Peccat mort. qui optat mortem alicuius, vel delectatur, cogitatione iniusti homicidij. Secus si delectatur de vtilitate secuta ex morte. num. 10. & cap. 20. num. 3.

Licet optare mortem, vel morbum alicuius propter bonum eius spirituale. Itē optare mortem tyrāni, vel inimicorum Ecclesiæ, quando non est aliud remedium. c. 15. n. 10.

Qui deliberatè præ ira sibi mortem, vel I
mutilationem exoptat, vel sibi iniicit manus,
peccat mort. Secus si eas iniiceret zelo deuotio

uotionis : neque peccat, qui sibi euellit barbam, vel se alapis cadit ob mortem parentum vel amicorum. cap. 15. nu. 11. De clerico ista faciente, vide tit. Excommunicatio VI. §. II. lit. H.

K Peccat mort. qui decurtat vitam per abstinentiam, quam aduertit esse indiscretam: secus si non aduertit. Imò probabiliter existimans non esse talem, non peccat. num. 12.

Peccat item mort. qui comedit aliquid, ex quo timet aliquod notabile detrimētum, maxime si illud fuit sibi interdictum à medico. si verò fuerit damnum leue, peccat venialiter. num. 13.

Qui propter aliquod infortunium cupit se nunquam natum fuisse, peccat mortaliter. num. 12.

L Mater, vel nutrix, quæ secum in lectulo puerum collocat cum probabili periculo suffocationis, peccat mortaliter. Item qui est causa abortus percutiendo mulierem grauidam. num. 14.

Item qui cùm esset affectus iniuria, sciretque suos cognatos vel amicos vindictam sumere velle, non vetuit expressè. num. 17.

Qui occidit alium, non tenetur se vinculis aut morti offerre. nu. 21. Et qui commisit homicidium, propter quod alius est in carcere cum periculo vitæ, non tenetur se pro-

dere

dere cum periculo vitæ propriæ.num. 17.

Homicida quem iudex puniuit, tenetur M
restituere parti damnum. Quòd si suspenda-
tus, tenentur hæredes. n. 25. Tenetur etiã ho-
micida soluere impensas moderatas fune-
ris. 22.

Qui iniustè occidit alium excedens mor-
taliter debitum modum suæ defensionis, re-
netur restituere, vt alius homicida. num. 24.
Quod magis confirmatur & explicatur in
Nouo: Nã licet minùs peccet, minorémque
mereatur penitentiã, quàm qui occidit vo-
luntariè, tamen quoad restitutioem, sufficit
quòd mors sit iniusta, etiã ex ipsomet opere
exteriori. vnde iste qui nõ seruauit modum
in culpa: tutelæ, ad tantam tenetur restitu-
tionem damni dati, & interesse inde contin-
gentis, sicut homicida voluntarius. Additum
in Nou. cap. 15. num. 27.

Magis peccat vulnerans animo occiden- **O**
di, quàm qui occidit, animo non occidendi.
cap. 27. num. 240.

Non est homicida, qui vitam exponit pro
restituendo debito, vel quolibet actu virtu-
tis. cap. 17. num. 87.

Homicidium directè voluntarium in quo
solus Papa, & rarissimè dispensat, est homi-
cidium illicitum intentum in se, saltè æqui-
pollenter aliàs quàm vitandæ mortis causa.

Sufficit

Sufficit autem esse volitum in causa adeo propinqua morti, ut moraliter vix se cōpatiatur velle illam causam, & nolle occidere, ut propinare venenum, quod scit esse mortiferū, vel punctim ferire circa præcordia, vel circa caput etiam cæsim. num. 240.

Potest homicidiū esse directè voluntarium vni, & non alteri, ut homicidium quod facit Petrus animo occidendi, mandante Ioanne, ut tantum inferat aliquam iniuriam leuem citra deformationem. ibid. quid teneatur restituere homicida. vide tit. restitut. 2.

De comedente carnes humanas, vide tit. Gula.

HONOR ET HONORATIO.

Bona honoris & famæ sunt inferiora bonis salutis, & vitæ, & maiora bonis fortunæ, seu pecuniæ. cap. 16. num. 44. vide tit. Fama, & tit. Bona.

Peccat subditus denegās superioribus debitum honorē. c. 14. nu. 22. De honore quem filius debet parentibus. vide tit. Filius.

HORÆ CANONICÆ.

*I. in se & quoad attentionem
& obligationem.*

AHorarum recitatio obligat sub mortali
Heos qui tenentur. cap. 25. num. 97. Peccat